

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΠ004	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ελληνική Πολιτική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ	
Διαλέξεις			
Εργαστήρια			
Άλλο			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	ΥΠ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	2		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	1		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.
Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος να: <ul style="list-style-type: none"> • εξοικειωθούν με την κριτική εξέταση βασικών διαστάσεων της πολιτικής στο ελληνικό κράτος, από τη συγκρότησή του, το 1830, μέχρι σήμερα • αντιληφθούν τις (συν)αρθρώσεις ανάμεσα στο κοινωνικοοικονομικό, το πολιτισμικό και το πολιτικό πεδίο κατά τη διαδικασία της συνολικής κοινωνικής (ανα)παραγωγής, με απώτερο στόχο να κατανοούν τις διαδικασίες συγκρότησης, τα βασικά χαρακτηριστικά του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού, καθώς και τους κρίσιμους μετασχηματισμούς στη δομή και τη λειτουργία του • διαπιστώσουν τη σημασία τόσο των πολιτικών δράσεων που αναπτύσσονται «από τα κάτω», στο ιδιαίτερο πλέγμα αξιών, αντιλήψεων και ιδεών που πλαισιώνουν τη συλλογική δράση των πολιτών, όσο και στο επίπεδο του πολιτικού και κομματικού συστήματος και της κρατικής πολιτικής με τις θεσμικές αποκρυσταλλώσεις της • εξοικειωθούν με την κριτική επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας και των πορισμάτων της εμπειρικής έρευνας, με σκοπό να ελέγχουν τις ερμηνευτικές δυνατότητες των κυρίαρχων, ακόμη και στερεοτυπικών, προσεγγίσεων και τις συνοδευτικές αξιολογικές τους προϋποθέσεις και συνεπαγωγές.
Γενικές Ικανότητες
Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος, σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;: Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών, Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις, Λήψη αποφάσεων, Αυτόνομη εργασία, Ομαδική εργασία, Εργασία σε διεθνές περιβάλλον, Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον, Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών, Σχεδιασμός και διαχείριση έργων, Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον, Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου, Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

A. Η δομή του μαθήματος:

Η ύλη του μαθήματος οργανώνεται σε τρεις επάλληλους θεματικούς κύκλους, οι οποίοι περιλαμβάνουν διακριτές όσο και αλληλένδετες μεταξύ τους επιμέρους περιοχές έρευνας. Στην πρώτη θεματική ενότητα, εξετάζονται οι πολιτικές και ιδεολογικές αναπαραστάσεις των δρώντων υποκειμένων και το γενικότερο περιβάλλον αξιών εντός του οποίου οι αναπαραστάσεις αυτές αναπτύχθηκαν. Συγκεκριμένα, εξετάζονται οι αντιλήψεις των σημαντικότερων εκπροσώπων της ελληνικής εθνικιστικής ιδεολογίας (19ος-20ός αι.), με έμφαση στις διαδοχικές «μεταμορφώσεις» αυτής της ιδεολογίας: από τον φιλελεύθερο και ρεπουμπλικανικό εθνικισμό ορισμένων εκ των στοχαστών του ελληνικού Διαφωτισμού, αρχικά, στον μεγαλοϊδεατικό/αλυτρωτικό εθνικισμό του δευτέρου μισού του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ού, καθώς και στην κριτική του εθνικισμού από τους πρώτους Έλληνες μαρξιστές στοχαστές. Εξετάζεται επίσης το γεωπολιτικό πλαίσιο διαμόρφωσης του ελληνικού εθνικισμού και αναδεικνύεται η επίδραση των γειτονικών βαλκανικών εθνικισμών στις διαδοχικές μετεξελίξεις του εθνικιστικού φαινομένου στην Ελλάδα, με απόπειρο στόχο την κατανόηση ορισμένων σύγχρονων εκδοχών του (επανεμφάνιση Μακεδονικού Ζητήματος, άνοδος Χρυσής Αυγής, κ.λπ.). Στη δεύτερη θεματική ενότητα εξετάζονται οι πολιτικές μεταβολές που προέκυψαν την κατακλυσμιαία για την Ελλάδα περίοδο της ναζιστικής κατοχής (1941-1945), με έμφαση στη συγκρότηση και μεταβολή θεσμών και μηχανισμών εξουσίας. Μέσα σε μια μη-κανονική κατάσταση ξένης κατοχής, προέκυψαν ραγδαίες πολιτικές αλλαγές ενώ το κράτος και το πολιτικό σύστημα βρέθηκαν κάτω από το καθεστώς της κατάκτησης. Ειδικά το πολιτικό σύστημα αναγκάστηκε να μεταλλαχτεί απέναντι στη νέα εξουσία, σε μια κλίμακα που κυμαίνεται από την ανοιχτή συνεργασία και την ιδεολογική ταύτιση έως την ένοπλη, ενεργητική αντίσταση. Συγκεκριμένα, μέσα σε τρεις διαλέξεις θα εξεταστούν το ιστορικό πλαίσιο (Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος στην Ευρώπη και την Ελλάδα), οι πολιτικές «συμπεριφορές» απέναντι στη νέα εξουσία του κατακτητή: συμμόρφωση, συνεργασία, αντίσταση και η κοινωνική τους βάση, οι τρεις διαφορετικοί πόλοι εξουσίας με τη θεσμική τους μορφή (εξόριστη κυβέρνηση, Ελληνική Πολιτεία, Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης-ΠΕΕΑ) και η ισχύς τους, ενώ θα εξεταστεί συγκριτικά με την κυρίως Ελλάδα η περίπτωση της Κρήτης και οι ενδιαφέρουσες ιδιαιτερότητές της.

Στην τρίτη θεματική ενότητα, διερευνάται πώς η σύγχρονη ελληνική πολιτική κατά την μεταπολεμική περίοδο έχει διαμορφωθεί «από τα κάτω», ως προϊόν της συλλογικής δράσης ευρύτερων στρωμάτων του πληθυσμού. Η έμφαση θα δοθεί σε τέσσερις διακριτές «στιγμές» κατά τις οποίες, πράγματι, η κινηματική δράση των κυριαρχούμενων τάξεων έφτασε να αμφισβητήσει τις μέχρι τότε εμπειρωμένες ισορροπίες ισχύος: α) στην περίοδο της ανάδυσης και κυριαρχίας, σε μεγάλο βαθμό, του εαμικού κινήματος κατά τη διάρκεια της Κατοχής, β) στην περίοδο έντονης αμφισβήτησης του μετεμφυλιακού κράτους κατά τη «σύντομη» δεκαετία του '60, γ) στα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης, μετά την πτώση της δικτατορίας των Συνταγματαρχών, και δ) στα χρόνια της πρόσφατης δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Εξετάζοντας συγκριτικά μεταξύ τους αυτές τις διακριτές συγκυρίες κοινωνικής αμφισβήτησης, θα αναζητηθούν απαντήσεις σχετικά με την ταυτότητα των συλλογικών υποκειμένων που πρωτοστάτησαν την κάθε φορά στην κινηματική δράση, τα ρεπερτόρια και τις στοχοθεσίες αυτής της δράσης, καθώς και τα εναλλακτικά αξιακά συστήματα που ενέπνευσαν τους κοινωνικούς δρώντες.

B. Πρόγραμμα Διαλέξεων:

1η ενότητα:

Διάλεξη 1η:

Οι έννοιες της «ιδεολογίας» και του «έθνους» στις κοινωνικές επιστήμες: Εθνικισμός, πατριωτισμός, σοβινισμός. Αντιλήψεις για την ελληνική εθνική ταυτότητα: Από την «πεφωτισμένη απολυταρχία» στον φιλελεύθερο και τον ρεπουμπλικανικό εθνικισμό. Τα «συνταγματικά κείμενα» του Αγώνα για την Ανεξαρτησία και το πρώτο Σύνταγμα του ελληνικού κράτους.

Διάλεξη 2η:

Η αλυτρωτική εκδοχή του ελληνικού εθνικισμού. Η Μεγάλη Ιδέα και οι διαφορετικές εκδοχές της. Η κριτική στην ελληνική εθνικιστική ιδεολογία από τους πρώτους Έλληνες μαρξιστές.

Διάλεξη 3η:

Το Μακεδονικό Ζήτημα: Καταβολές και σύγχρονες διαστάσεις του Ζητήματος. Η άνοδος της Ακροδεξιάς στη σύγχρονη Ελλάδα.

2η ενότητα

Διάλεξη 4η:

Το ιστορικό πλαίσιο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου στην Ευρώπη και την Ελλάδα. Οι πολιτικές «συμπεριφορές» απέναντι στη νέα εξουσία του κατακτητή στην κατεχόμενη Ελλάδα: συμμόρφωση, συνεργασία, αντίσταση

Διάλεξη 5η:

Οι τρεις διαφορετικοί πόλοι εξουσίας στην κατεχόμενη Ελλάδα (εξόριστη κυβέρνηση, Ελληνική Πολιτεία, Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης-ΠΕΕΑ)

Διάλεξη 6η:

Η Κρήτη στην Κατοχή

3η ενότητα

Διάλεξη 7η: Συλλογική δράση και κοινωνική αμφισβήτηση στη σύγχρονη Ελλάδα (I): Από το εαμικό κίνημα στη «σύντομη» δεκαετία του '60.

Διάλεξη 8η: Συλλογική δράση και κοινωνική αμφισβήτηση στη σύγχρονη Ελλάδα (II): Από την πτώση της δικτατορίας των Συνταγματαρχών στην «Αλλαγή» του 1981.

Διάλεξη 9η: Συλλογική δράση και κοινωνική αμφισβήτηση στη σύγχρονη Ελλάδα (III): Από το Καστελόριζο στην άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι τα ελληνικά και ως προς τους ERASMUS φοιτητές/ τριες τα αγγλικά (μέσω των εργασιών τους).</p> <p>Η παρακολούθηση του μαθήματος είναι υποχρεωτική (μέχρι 2 δικαιολογημένες απουσίες). Για την επιτυχή εξέταση απαιτείται η εκπόνηση εργασίας (μέχρι 6.000 λέξεις) σε αντικείμενο συμβατό με τις θεματικές ενότητες του μαθήματος και τις επιμέρους ερευνητικές περιοχές τους. Οι εργασίες μπορούν να αφορούν α) πρωτότυπες έρευνες με χρήση πρωτογενών δεδομένων και σχετικού αρχειακού υλικού, β) δευτερογενείς αναλύσεις εμπειρικών δεδομένων και ευρημάτων και γ) κριτική επισκόπηση υφιστάμενων προσεγγίσεων και πορισμάτων που έχει προσπορίσει η μέχρι σήμερα σχετική επιστημονική βιβλιογραφία. Ενθαρρύνονται εργασίες οι οποίες, είτε στο αντικείμενο της έρευνας είτε στη μεθοδολογία τους, συνθέτουν διαστάσεις και των τριών θεματικών εννοιών του μαθήματος. Οι εργασίες παρουσιάζονται και εξετάζονται σε μια συνεδρία η οποία προγραμματίζεται ειδικά για τον σκοπό αυτό μετά το πέρας των διαλέξεων του μαθήματος.</p> <p>Η αξιολόγηση γίνεται με τον ακόλουθο τρόπο και με βάση τα παρακάτω κριτήρια:</p> <p>Συμμετοχή στον επιστημονικό διάλογο στο πλαίσιο του σεμιναρίου: 10% Ανάλυση θέματος και προφορική παρουσίαση εργασίας: 20% Έρευνα θέματος και γραπτή παρουσίαση εργασίας: 70% Σύνολο: 100%</p> <p>Τα σαφώς προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται ρητά και αναλυτικά στο syllabus του μαθήματος (το οποίο δίδεται στους φοιτητές/ τριες και είναι διαθέσιμο και στο E-Learn του Μαθήματος, ενώ εξηγούνται αναλυτικά και από τους Διδάσκοντες στην αρχή του εξαμήνου (στην 1η διάλεξη) και παράλληλα δίδονται όσες εξηγήσεις χρειάζονται στη διάρκεια του εξαμήνου.</p>
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	<p>Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου Σεμινάριο 39 ώρες Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας 78 ώρες Συγγραφή εργασιών 133 ώρες</p> <p>Σύνολο Μαθήματος 250 ώρες</p>

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Θ. Βερέμης (επιμ.), Εθνική ταυτότητα και εθνικισμός στη νεότερη Ελλάδα, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2012 (4η έκδοση)

- Π. Βόγλης, Η ελληνική κοινωνία στην Κατοχή, 1941-1944, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2010.
- Π. Βόγλης, Η αδύνατη επανάσταση. Η κοινωνική δυναμική του Εμφυλίου Πολέμου, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2014.
- Π. Βόγλης, Φ. Τσίλαγα, Ι. Χανδρινός, Μ. Χαραλαμπίδης (επιμ.), Η εποχή των ρήξεων. Η ελληνική κοινωνία στη δεκαετία του 1940, Θεσσαλονίκη, εκδόσεις Επίκεντρο, 2012.
- Έθνος-Κράτος-Εθνικισμός, Επιστημονικό συμπόσιο (21 και 22 Ιανουαρίου 1994), Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, 1995
- Γ. Βελουδής, Ο Jakob Philipp Fallmerayer και η γένεση του ελληνικού ιστορισμού, ΕΜΝΕ-Μνήμων, Αθήνα 1982
- Κ. Θ. Δημαράς, Νεοελληνικός Διαφωτισμός, Ερμής, Αθήνα 1993 (1977)
- Κ. Θ. Δημαράς, Ελληνικός ρομαντισμός, Ερμής, Αθήνα 1994 (1982)
- Κ. Θ. Δημαράς, Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος. Η εποχή του – Η ζωή του – Το έργο του, Αθήνα 1986
- Ν. Θεοτοκάς, «Παράδοση και νεωτερικότητα: Σχόλια για το “Εικοσιένα”», Τα Ιστορικά, Θ', 17 (Δεκέμβριος 1992), σ. 345-370
- Π. Κιτρομηλίδης, Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Οι πολιτικές και κοινωνικές ιδέες, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1996
- Γ. Κόκκινος, Ο πολιτικός ανορθολογισμός στην Ελλάδα. Το έργο και η σκέψη του Νεοκλή Καζάζη (1849-1936), Τροχαλία, Αθήνα 1996
- Γ. Κουμπουρλής, «Εννοιολογικές πολυσημίες και πολιτικό πρόταγμα: ένα παράδειγμα από τον Κ. Παπαρρηγόπουλο», Τα Ιστορικά, ΙΕ', 28/29 (Ιούνιος-Δεκέμβριος 1998), σ. 31-58
- Γ. Κουμπουρλής, «Ο Γ. Σκληρός και ο ελληνικός μαρξισμός», Δοκίμες, 1 (Γενάρης 1994), σ. 32-38
- Γ. Κουμπουρλής, «Γ. Σκληρός: Η ταξική πάλη στην υπηρεσία της εθνικής ολοκλήρωσης», Δοκίμες, 5 (Ανοιξη 1997), σ. 187-215
- Γ. Κουμπουρλής, «Η ιδέα της ιστορικής συνέχειας του ελληνικού έθνους στους εκπροσώπους του ελληνικού Διαφωτισμού: η διαμάχη για το όνομα του έθνους και οι απόψεις για τους αρχαίους Μακεδόνες και τους Βυζαντινούς», δοκίμες, τ. 13-14 (Ανοιξη 2005), σ. 137-191
- Γ. Κουμπουρλής, «Η Επανάσταση του 1821 και η δημιουργία του ελληνικού εθνικού κράτους στις πρώτες μεγάλες αφηγήσεις της νεότερης ελληνικής ιστορίας: από την πολυπαραγοντική ανάλυση στο σχήμα της εθνικής τελεολογίας», Η ελληνική Επανάσταση του 1821. Ένα ευρωπαϊκό γεγονός, εισαγωγή-επιμέλεια Πέτρος Πιζάνιας, εκδόσεις Κέδρος, Αθήνα 2009, σ. 351-374
- Γ. Μαργαρίτης, Από την ήττα στην εξέγερση. Ελλάδα: άνοιξη 1941 - φθινόπωρο 1942, Αθήνα, Πολίτης, 1993.
- Μ. Mazower, Στην Ελλάδα του Χίτλερ. Η εμπειρία της Κατοχής, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 1994.
- Στ. Π. Παπαγεωργίου, Από το γένος στο έθνος. Η θεμελίωση του ελληνικού κράτους 1821-1862, Παπαζήσης, Αθήνα 2005 (2η έκδοση)
- Α. Ρήγος, Σ. Σεφεριάδης, και Ε. Χατζηβασιλείου (επιμ.), Η «σύντομη» δεκαετία του '60. Θεσμικό πλαίσιο, κομματικές στρατηγικές, κοινωνικές συγκρούσεις, πολιτισμικές διεργασίες, Αθήνα, Ελληνική Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης - εκδόσεις Καστανιώτη, 2008.
- Ορθοδοξία, Έθνος και Ιδεολογία. Επιστημονική ημερίδα, 7 Σεπτεμβρίου 2005, Σχολή Μωραΐτη, Αθήνα 2007
- Σωκράτης Πετμεζάς, «Πολιτικός αλτρωτισμός και εθνική ενοποίηση στην Ελλάδα», Ίστωρ, τχ. 2 (1990), σ. 95-107
- Α. Πολίτης, Ρομαντικά χρόνια. Ιδεολογίες και νοοτροπίες στην Ελλάδα του 1830-1880, ΕΜΝΕ-Μνήμων, Αθήνα 2009 (3η έκδοση)
- Ν. Σερντεδάκης, «Η διαδρομή του φοιτητικού κινήματος στη μετεμφυλιακή Ελλάδα», στο Β. Καραμανωλάκης, Ε. Ολυμπίτου, και Ι. Παπαθανασίου (επιμ.), Η ελληνική νεολαία στον 20ό αιώνα. Πολιτικές διαδρομές, κοινωνικές πρακτικές και πολιτιστικές εκφράσεις, Αθήνα, Θεμέλιο, 2010, σελ. 160-182.
- Ν. Σερντεδάκης - Μ. Κουφίδη, "Συγκρουσιακός και εκλογικός κύκλος στην Ελλάδα της κρίσης", Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, 44/1 (2018): 7-30.
- Ν. Σιγάλας, «Ελληνισμός και εξελληνισμός: ο σχηματισμός της νεοελληνικής έννοιας ελληνισμός», Τα Ιστορικά, τόμ. 18 (2001), τεύχος 34, σ. 3-70
- Γ. Σκαλιδάκης, Η Ελεύθερη Ελλάδα. Η εξουσία του ΕΑΜ στα χρόνια της Κατοχής (1943-1944), Αθήνα, Ασίνη, 2014.
- Ε. Σκοπετέα, Το 'Πρότυπο βασίλειο' και η Μεγάλη Ιδέα, Πολύτυπο, Αθήνα 1988
- Ε. Σκοπετέα, Φαλμεράνερ. Τεχνάσματα του αντίπαλου δέους, Θεμέλιο, Αθήνα 1997
- Γ. Σταθάκης, "Η δημοσιονομική κρίση της ελληνικής οικονομίας. Μια ιστορική ματιά", Σύγχρονα Θέματα, 108 (2010): 5-9.
- Ρ. Σταυρίδη-Πατρικίου, «Η συζήτηση στο Νουμά (1907-1909)», Δημοτικισμός και κοινωνικό πρόβλημα, Ερμής, Αθήνα 1976
- Δ. Τσαούσης (επιμ.), Ελληνισμός – Ελληνικότητα, Εστία, Αθήνα 1983
- Μ. Χαραλαμπίδης, Η εμπειρία της Κατοχής και της Αντίστασης στην Αθήνα, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2012.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Μνήμων
- Τα Ιστορικά
- Historein